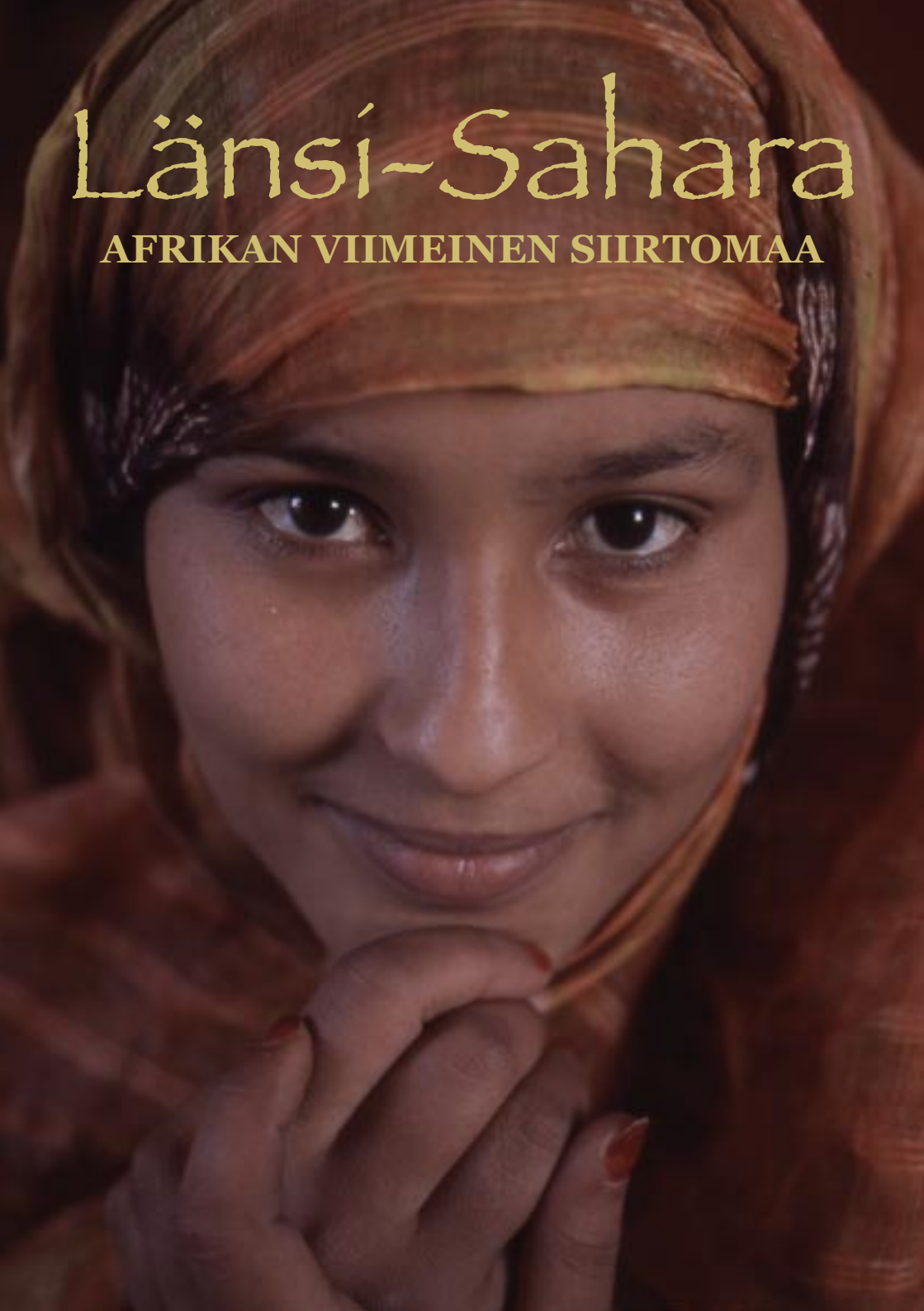

Länsi-Sahara

AFRIKAN VIIMEINEN SIIRTOMAA

Kymmenet tuhannet länsisaharalaiset pakenivat miehitystä Algerian hiekka-aavikolle. He ovat eläneet siellä jo 30 vuotta. Samaan aikaan Euroopan unioni myöntää Marokolle miljoonia euroja vuosittain estääkseen siirtolaisvirran Gibraltarin salmelle. EU ja Marokko käyvät kauppaa Länsi-Saharan kalavaroista. Ulkomaiset yhtiöt etsivät Marokon kanssa öljyä Länsi-Saharan rannikolta. Kuinka tämä on mahdollista?

Länsi-Sahara on Afrikan viimeinen siirtomaa. Se on vuodesta 1963 kuulunut Yhdistyneiden kansakuntien listaan alueista, joissa siirtomaavalta on purettava sen alkuperäisväestön tahdon mukaisesti. Haagin kansainvälinen tuomioistuin ja lukuisat

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat ovat vahvistaneet, että länsisaharalaisilla on itsemääräämisoikeus – oikeus päättää alueen tulevaisuudesta ja omasta kohtalostaan. YK ryhtyi vuonna 1991 järjestämään kansanäänestystä, jonka vaihtoehtoina olivat täysi itsenäisyys ja Marokkoon liittyminen.

Kansanäänestys on edelleen järjestämättä. Marokko on toistuvasti kieltäytynyt noudattamasta YK:n

Länsisaharalaiset ovat alun perin paimentolaiskansaa. Doud on hankkinut pari kamelia pakolaisleirin reunalle.

päätöslausemia ja allekirjoittamia sopimuksia. Se ei hellitä otettaan Länsi-Saharasta ja jatkaa siirtomaavallan perintöä miehittämillään alueilla.

YK:n turvallisuusneuvosto ja Länsi-Saharan itsenäisyysliike Polisario (Frente Popular para la Liberación de Saguia el-Hamra y de Río de Oro) hyväksyivät YK:n rauhansuunnitelman kesällä 2003. Siihen mennessä aselepoa ja tuloksettomia rauhanneuvotteluja oli jatkettu jo 12 vuotta. Marokko torjui rauhansuunnitelman. Maan kuningas Mohammed VI on sano-

nut avoimesti, ettei kansanäänestys tule kyseeseen, mikäli itsenäisyys kuuluu vaihtoehtojen joukkoon.

Siirtomaavallan rakenteita ei siis ole vielä purettu Espanjan entisessä siirtomaassa. Ranska ja Yhdysvallat ovat perinteisesti Marokon tärkeimpiä tukijoita. Espanja on viime aikoina siirtynyt näiden joukkoon. Espanjalla ja sen EU-jäsenyyden myötä koko Euroopan unionilla on vastuu miehityksen lopettamisesta ja vapaan kansanäänestyksen toteutumisesta Länsi-Saharassa.

Vauras aavikko. Länsi-Saharan pinta-ala on noin kolme neljäsosaa Suomen pinta-alasta. Sen rajanaapureita ovat Marokko, Algeria ja Mauritania. Läntistä osaa hallitsee noin 1100 km:n rantaviiva Atlantin valtamerellä.

Länsi-Saharan alkuperäisväestön *sahrawien* lukumääräksi arvioidaan 200 000 - 250 000 ihmistä. Nykyään he asuvat hajautettuna Marokon miehittämällä alueilla, Polisari- on hallinnoimilla alueilla, Mauritaniassa ja pakolaisleireillä Algeriassa. Saharwit olivat alun perin paimentolaiskansaa, joka

vaelsi laajoilla alueilla Atlantin ja Saharan välillä. He elivät pienimuotoisesta kaupankäynnistä ja kamelin- ja vuohenkasvatuksesta.

Länsi-Sahara on pääosin hiekka-aavikkoa. Paikoittain maanalaiset makean veden lähteet mahdollistavat pienimuotoisen maanviljelyn. Alueella on merkittäviä luonnonvaroja kuten fosfaattia, rautaa, vanadiinia, titaania, uraania ja oletettavasti myös öljyä. Rannikko kuuluu maailman rikkaimpiin kalavesiin.

Keväällä 2001 Marokko sopi ulkomaisten yhtiöiden kanssa merenalaisten öljyesiintymien etsimisestä Länsi-Saharan rannikolla. Sopimus sai osakseen äänekkäitä vastalauseita ympäri maailmaa. Tammikuussa 2002 julkistetun YK:n selvityksen perusteella öljyvarojen yksipuolinen hyödyntäminen vastoin Länsi-Saharan kansan tahtoa ja etua rikkoo kansainvälisen oikeuden periaatteita.

Jira Embarek tyttärensä kanssa. Hänen kaikki seitsemän poikaansa kaatuivat itsenäisyystaistelussa. Mohammed-pojan kuva on ainoa heistä säilynyt muisto.

EU ja Marokko ovat neuvotelleet kalastussopimuksesta, joka mahdollistaa eurooppalaisveneiden pääsyn Länsi-Saharan rannikolle. Helmikuussa 2006 käynnistetty, 19 EU-maassa toimiva Fish Elsewhere -liike vaatii Länsi-Saharan jättämistä sopimuksen ulkopuolelle.

Afrikan viimeinen siirtomaa. Eurooppalaiset siirtomaavallat jakoivat Afrikan mantereen keskenään Berliinin konferenssissa vuonna 1884. Espanja sai aluejaossa nykyisen Länsi-Saharan alueen. Sen merkitys korostui 1940-luvulla, kun rikkaita fosfaattiesiintymiä löytyi Bu Craan alueelta.

YK:n siirtomaajulistuksen myötä kansainvälinen painostus Espanjan vetäytymiseksi voimistui 1960-luvulla. Länsi-Saharalle oli annettava mahdollisuus itsenäistyä muiden entisten Euroopan siirtomaiden tavoin. Espanja myöntyi kansanäänestykseen mutta viivytteli sen järjestämisessä.

Samaan aikaan Marokon kuningas Hassan II ajoi suur-Marokon perustamista Afrikan luoteiseen osaan. Hän korosti Länsi-Saharan kuuluvan historiallisesti Rabatin kuningashuoneen alaisuuteen ja vaati sen liittämistä Marokkoon. Marokon ar-

gumentti historiallisista siteistä kumottiin Haagin kansainvälisessä tuomioistuimessa lokakuussa 1975.

Kuukautta myöhemmin Espanja sopi Marokon ja Mauritanian kanssa Länsi-Saharan jaosta. Niin kutsutun Madridin sopimuksen mukaan Marokko ja Mauritania saivat miehittää Länsi-Saharan espanjalaisien poistuessa ja Espanja sai kolmanneksen alueen fosfaatti- ja kalateollisuuden tuotoista. Länsisahara-

Smaran pakolaisleiri. Suuri osa savitiilikodeista murtui rankkasateiden alla helmikuussa 2006.

laisten mielipidettä asiasta ei koskaan kysytty.

Pian sen jälkeen Marokon ja Mauritanian sotilaat marssivat Länsi-Saharaan. Suurin osa alueen asukkaista pakeni kodeistaan Algerian puoleiselle aavikolle, jotkut nousivat aseelliseen vastarintaan Polisarion riveissä. Mauritania solmi rauhan Polisarion kanssa vuonna 1979, jolloin Marokko valtasi Mauritanian jättämät alueet. Itsenäisyystaistelujen kuluessa uusi pa-

kolaisyhteisö muotoutui Tindoufin kaupungin lähistöllä Algeriassa.

Aavikkosodankäynnin luonne muuttui, kun Marokko ryhtyi rakentamaan Polisarion vastaista muurirakennelmaa vuonna 1981. Miinoitettu ja tutkajärjestelmällä vartioitu rakennelma jakaa nykyisen Länsi-Saharan koillis-lounais-suunnassa Marokon miehittämiin ja Polisarion hallinnoimiin alueisiin. Se koostuu kolme metriä korkeista hiekka- ja kivivalleista, aidoista, bunkkereista ja sotilastukikohdista. Rakennelman kokonaispituus on yli 2 000 km. Asemasota Marokon ja Polisarion välillä jatkui läpi 1980-luvun.

Marokko saa huomattavaa taloudellista, poliittista ja sotilaallista tukea Ranskalta ja Yhdysvalloilta. Polisariota puolestaan on tukenut Algeria, Afrikan unioni sekä osa yli 70 valtiosta, jotka tunnustavat Saharan Demokraattisen Arabitasavallan SADR:n (Saharawi Arab Democratic Republic) itsenäisyyden. SADR julistettiin itsenäiseksi espanjalaisten vetäytyttyä alueelta 27. helmikuuta 1976. Viimeisimpinä sen ovat tunnustaneet Etelä-Afrikka syyskuussa 2004 ja Uruguay joulukuussa 2005. Yksikään EU:n jäsenmaista ei ole tunnustanut SADR:ia.

Vesi tuodaan pakolaisleireille kuorma-autoilla. Sitä jaetaan perheille niiden koon mukaan.

YK:n rauhansuunnitelma. YK on käsitellyt Länsi-Saharan kysymystä aktiivisesti vuodesta 1975. Se määrittelee Länsi-Saharan siirtomaavallan purkamista odottavaksi alueeksi ("non-self-governing territory awaiting decolonization") ja pitää Marokon miehitysvaltaa laittomana.

Marokko ja Polisario allekirjoittivat YK:n ja OAU:n (nyk. Afrikan unioni) välittämän rauhansopimuksen vuonna 1988. Tulitauko julistettiin syyskuussa 1991, jota valvomaan perustettiin YK:n rauhanturvaoperaatio Minurso (Mission des Nations unies pour l'Organisation d'un Référendum au Sahara Occidental). Minurso alkoi järjestää kansanäänestystä, jonka vaihtoehdot olivat täysi itsenäisyys ja Marokkoon liittyminen.

Se on edelleen järjestämättä.

Marokko on estänyt YK:n työtä eri tavoin. Se on muun muassa esittänyt uusia ehtoja, jotka määrittäisivät, kuka on oikeutettu äänestämään ja kuka ei.

Rauhansopimuksen mukaisesti äänestäjälueuttelon oli perustuttava espanjalaisten vuonna 1974 toteuttamaan väestölaskentaan. Marokko on kuitenkin asuttanut kymmeniä tuhansia siirtolaisia alueelle ja vaatinut heille äänioikeutta. Kansainvälinen yhteisö ei reagoinut voimakkaasti siihen, ettei Marokko noudattanut jo allekirjoitettua sopimusta. Äänioikeutettujen identifioiminen keskeytyi vuonna 1994.

Uusi rauhanaloite edistyi Kofi Annanin noustessa YK:n pääsihteeriksi vuonna 1997. Marokko ja Polisario allekirjoittivat James Bakerin välittämän Houstonin sopimuksen vielä samana vuonna. Sopimuksessa sovittua kansanäänestystä ei kuitenkaan järjestetty Marokon vastalauseiden ja viivytelytaktiikan vuoksi. Rauhansopimus kaatui suurista eleistä ja toiveista huolimatta.

YK julkisti noin 86 000 nimeä sisältävän äänestäjälueuttelon vuonna 1999. Marokko ei hyväksynyt sitä ja halusi Minurson käsiteltäväksi 120 000 uutta nimeä. Rauhansopimus päättyi jälleen kerran umpikujaan.

Kesällä 2001 Baker esitti ratkaisuksi rajattua itsehallintoa Marokon alaisuudessa. Kansalaisjärjestöt ympäri maailmaa näkivät ns. kolmannen tien vaihtoehdon loukkaavan ihmisoikeuksia ja YK:n keskeisiä periaatteita. Siirtomaavalta oli tuolloin päätymässä Indonesian miehittämässä Itä-Timorissa, jonka tilanne

oli pitkään hyvin Länsi-Saharan kaltainen. Itä-Timorissa järjestetty kansanäänestys johti maan itsenäistymiseen keväällä 2002.

Kesällä 2003 YK:n turvallisuusneuvosto ja Polisario hyväk-

Pakolaisleirejä ympäröi autiomaata, jossa keski-kesän kuumuus lähen-telee 50 °C astetta.

syivät James Bakerin uuden rauhansuunnitelman. Sen myötä pakolaiset palasivat kotiin ja kansanäänestys järjestettiin YK:n valvonnassa neljän vuoden siirtymävaiheen jälkeen. Vaihtoehtoina olisivat täysi itsenäisyys, Marokkoon liittyminen ja rajattu itsehallinto. Äänestää saivat myös alueelle ennen vuotta 2000 muuttaneet marokkolaiset, mikä oli suurimpia Polisariota tekemiä myönnytyksiä rauhanprosessin etenemiseksi.

Marokko ei hyväksynyt Bakerin suunnitelmaa. YK:n erityislähettiläänä seitsemän vuotta toiminut Baker erosi tehtävästään kesäkuussa 2004. Hänen seuraajakseen nimitettiin hollantilainen Peter van Walsum vasta heinäkuussa 2005. Pian sen jälkeen Polisario vapautti viimeiset 404 marokkolaista sotavankia. Marokon hallussa on edelleen 150 länsisaharalaista sotavankia.

Marokko on laatinut omaa suunnitelmaansa Länsi-Saharan rajatusta itsehallintoalueesta. Polisario on ilmoittanut kieltäytyvänsä muusta kuin itsenäisyyden mahdollistavasta kansanäänestyksestä.

Miehitetty Länsi-Sahara. Länsi-Saharan miehitetyillä alueilla valitsee käytännössä poikkeustila. Ne ovat täysin Marokon – ei YK:n – hallinnassa. Viranomaiset eivät päästä alueelle puolueettomia tarkkailijoita tai toimittajia. Kunnollista tilastotietoa ei ole saatavissa.

Tuhansia virkamiehiä ja yli 120 000 marokkolaissoitilasta valvoo ja kontrolloi Länsi-Saharan alkuperäisväestöä. Lisäksi alueelle on muuttanut usein varattomia marokkolaissiirtolaisia verohelpotusten ja kaksinkertaisten palkkojen kannustamana. Heitä on nykyään joitain satoja tuhansia. Saharawit kuuluvat vähemmistöön, jota syrjitään yleisesti koulu- ja työelämässä. Heitä arvioidaan asuvan miehitetyillä alueilla 50 000 - 100 000.

Sähköä saadaan ainoastaan aurinkopaneelilla. Ladatulla auton akulla voi pitää sähkövaloja tai televisiota päällä pari tuntia päivässä.

Noin 500 länsisaharalaista on kadonnut miehityksen alettua Länsi-Saharassa. Tuhansia nuoria on pakkosiirretty ”marokkolaistettavaksi” Marokkoon. Kahdeksan nuorta tuomittiin 20 vuodeksi vankeuteen, kun he uskaltautuivat kaduille osoittamaan mieltä YK:n rauhansuunnitelman puolesta vuonna 1995.

Amnesty International raportoi vuosittain ihmisoikeusrikkomuksista Länsi-Saharassa ja Marokossa. Kuningas Hassan II:n kuoltua vuonna 1999 toivottiin, että hänen poikansa Mohammed VI:n asenne Länsi-Sahara-kysymykseen olisi sovittelevampi. Näin ei kuitenkaan ollut.

Rauhanomainen kansannousu eli intifada alkoi Länsi-Saharan pääkaupungissa El Aaiúnissa vuonna 1999. Marokon armeija määrättiin pian kukistamaan opiskelijoiden mielenosoitukset, jotka vaativat lisää työpaikkoja ja ihmisoikeuksia. Länsisaharalaisia pahoinpideltiin ja pidätettiin, nuoria pakkokutsuttiin Marokon armeijan palvelukseen.

Keväällä 2005 tuhannet mielenosoittajat valtasivat jälleen El Aaiúnin kadut. Ihmisoikeuksia ja erityisesti sanan- ja koontumisvapautta vaatineet mielenosoitukset laajenivat nopeasti Länsi-Saharan muihin kaupunkeihin. Mielenosoittajat kohdistivat vaatimuksensa pian kansanäänestykseen ja itsenäisyyteen. Marokon armeija tukahdutti mielenilmaukset väkivaltaisesti, kymmeniä ihmisiä haavottui ja muutamia kuoli saamiinsa vammoihin. Kymmeniä mielenosoittajia vangittiin kuukausi ilman oikeudenkäyntiä.

Jotkut länsisaharalaisnuoret ovat yrittäneet pae-
ta tutkilla vartioidun muu-
rirakennelman yli Polisarion hallinnoimille alueille. Sieltä he jatkavat matkaa edelleen Algeriassa sijaitseville pakolaisleirille.

Pakolaisleirit. Länsisaharalaisten pakolaisleireillä lasketaan yleisesti asuvan reilut 150 000 pakolaista. YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n mukaan heistä eniten apua tarvitsevia on nyky-

Tee on saharaweille elämäntapa. Yleensä he juovat kolme kuppia peräkkäin, jokainen edellistä makeampi. Sanonta kuuluu: ensimmäisessä maistuu elämän katkeruus, toisessa rakkauden makeus ja kolmannessa kuoleman pehmeys.

kyään noin 90 000. Ankarista luonnonolosuhteista huolimatta länsisaharalaiset ovat rakentaneet yhteisön, jota usein kuvataan maailman parhaiten organisoiduiksi pakolaisleireiksi.

Leirit sijaitsevat aiemmin asumattomassa osaa Saharan aavikkoa. Lämpötila nousee keskikesällä 50 °C:een ja laskee talviöisin pakkaslukemille. Kuivuus ja suolainen maaperä estävät tuottoisan maanviljelyn ja karjanhoidon.

Leirit jakautuvat neljän *wilayan* eli läänin alueelle, jotka sijaitsevat 30-140 km:n päässä hallinnollisesta keskukselta Rabbunista. Smaran, El Aaiünin, Dakhlan ja Ausserdin wilayat on nimetty miehitettyjen kaupunkien mukaan.

Wilayat jakautuvat puolestaan useaan *dairaani* eli kylään. Jokaisessa dairassa on oma pakolaisvaltuusto, joka pyrkii pitämään yllä julkisia palveluja eli lastentarhaa, koulua sekä sairastupaa. Jokaisessa wilayassa on lisäksi erillinen hallintorakenne, sairaala ja paikallinen radioasema.

Hadaran perhe katsoo ajankulukseen meksikolaista saippuaoopperaa.

Viisi komiteaa. Kaikki yli 18-vuotiaat pakolaiset osallistuvat yhteen viidestä komiteasta, jotka vastaavat jakelusta, tuotannosta, koulutuksesta, terveydenhuollosta ja sosiaalipalveluista.

Jakelukomitea huolehtii ruoan ja vaatteiden jakamisesta perheille. Ruoka-annokset koostuvat lähinnä riisistä, linsseistä ja jauhosta. Akuuttia nälänhätää esiintyy harvoin, mutta erityisesti lapset ja vastasyntyneet naiset kärsivät ravinnon yksipuolisuudesta ja raudanpuutteesta. Pakolaisjärjestöjen mukaan yli kolmasosa lapsista on aliravittuja.

Tuotantokomitea vastaa kudonnasta ja neuleista, puutarhoista ja erilaisista käsityöistä. Kuivuudesta huolimatta leireille on onnistuttu kasvattamaan puutarhoja, joissa viljellään mm. perunaa, sipulia ja porkkanaa. Vihanneksia riittää kuitenkin vain sairaaloiden potilaille ja lapsille.

Koulutus ja terveydenhuolto. Noin 90 % länsisaharalaisista oli lukutaidottomia pakolaisuuden alkaessa vuonna 1975. Kou-

lutuksesta muodostui pakolaisleireillä yksi Polisarion tärkeimmistä tehtävistä.

Nykyään lapset käyvät koulua vähintään kuusi vuotta. Lahjakkaimmat nuoret suorittavat korkeampia opintoja muiden maiden myöntämien stipendien turvin esimerkiksi Kuubassa ja Algeriassa. Kesälomille saapuneet ovat välittäneet oppimaansa vanhemmilleen Lapseni on opettajani-kampanjassa. Koulutus leireillä on suhteellisen korkeatasoista, vaikka opetusmateriaalista on jatkuvasti huutava pula. Pakolaiset ovat tehneet itse omia oppikirjoja. Lapset menevät kolmevuotiaina esikouluun, jossa he oppivat esimerkiksi perinteisiä tansseja, lauluja ja tarinoita.

Muutaman sairaalan lisäksi jokaisessa dairassa on sairastupa. Vakavampien sairauksien hoidossa länsisaharalaiset ovat ulkomaiden ja hätäapujärjestöjen tuen varassa. Heille on myös lahjoitettu mm. laboratorio- ja röntgenlaitteita, mutta niiden ylläpidossa on usein ongelmia. Perustarvikkeita, kuten lääkkeitä ja sidetarpeita, ei ole koskaan riittävästi.

Naisten asema. Länsi-Saharan naisilla oli melko itsenäinen asema alkuperäisessä paimentolaisyhteisössä, jossa perhekunnat määrittivät äidin mukaan. Heidän asemansa heikkeni huomattavasti Espanjan siirto-

maavallan aikana.

Monille naisille pakolaisuus on usealla tavalla merkinnyt vallankumousta. He rakensivat taloja, opettivat ja järjestivät terveyspalveluja miesten osallistuessa asemasotaan vuoteen 1991 saakka. Naiset ovat edistäneet luku- ja ammatillisia taitojaan Polisarion perustamissa kouluissa.

Verrattuna useaan muuhun islamilaiseen yhteisöön leirien naiset ovat hyvin itsenäisiä ja aktiivisia toimijoita.

Heidän yhteistyöjärjestöllä NUSW:lla (National Union of Saharawi Women) on keskeinen rooli leirien julkisten palvelujen, etenkin koulutuksen, järjestämisessä. Järjestö tekee yhteistyötä myös kansainvälisten naisjärjestöjen kanssa.

Pakolaisnuoret opivat nuorena lukemaan ja kirjoittamaan. Pojat ja tytöt käyvät samaa koulua.

Hätäapu leireille. Länsisaharalaiset elävät miltei täysin kansainvälisen ruoka-avun varassa. Viime vuosina kansainvälisen yhteisön myöntämä hätäapu on ollut epävarmaa ja jaksottaista. Pakolaiset ovat usein ilmaisseet huolensa, että YK ja EU käyttävät hätäapua poliittisena painostuskeinona – jotta he luopuisivat kamppailustaan Länsi-Saharan itsenäisyyden puolesta.

Helmikuussa 2006 rankkasateet ja tulvat iskivät pakolaisleireille. Luonnonkatastrofi tuhosi suuren osan leirien infrastruktuurista, ja yli 50 000 pakolaista jäi vailla suojaa.

Suomi, EU ja Länsi-Sahara. Suomi tukee länsisaharalaisten pyrkimyksiä itsemääräämisoikeuden saavuttamiseksi. Se pitää YK:n roolia ratkaisun löytymisessä keskeisenä ja tukee YK:n pääsihteerin ponnisteluja asiassa.

Viime vuosina Suomi on muiden Pohjoismaiden tavoin pitänyt Länsi-Sahara-kysymystä esillä kansainvälisissä yhteyksissä. Erittymisenä huolenaiheena on rauhanprosessin pysähtyneisyys. Suomi, Ruotsi ja Norja ovat suunnitelleet yhteistä tiedonkeruumatkaa miehitettyyn Länsi-Saharaan. Toistaiseksi matka ei ole toteutunut.

Suomi on myöntänyt länsisaharalaispakolaisille ruoka-apua Maailman elintarvikeohjelman WFP:n kautta. Lisäksi se on rahoittanut UNHCR:n järjestämää perhevierailu-, kirjeidenvaihtoja puhelinliikennehanketta Tindoufin pakolaisleirien ja miehitetyn Länsi-Saharan välillä. Suomalaisilla kansalaisjärjestöillä ei ole avustushankkeita pakolaisleireillä.

EU on syvästi jakautunut Länsi-Sahara-kysymyksessä, eikä yhteistä ulkopoliittista kantaa ole. Eteläisillä jäsenmailla on vankat taloudelliset intressit niin Marokossa kuin Algeriassakin. Unionin sisäisten ristiriitojen vuoksi Länsi-Saharan tilannetta käsitelläänkin usein vain humanitaaristen kysymysten kautta.

On tärkeää, että kansainvälinen paine konfliktin päättämiseksi ja kansanäänestyksen toteutumiseksi saadaan aikaan. Euroopan unionilla ja sen jäsenmailla – myös Suomella – on vastuu siirto-
maavallan oikeudenmukaisesta päättämisestä Länsi-Saharassa.

Milloin länsisaharalaiset saavuttavat itsenäisyytensä?

Länsi-Sahara

Virallinen nimi: Saharan Demokraattinen Arabitasavalta SADR (Saharawi Arab Democratic Republic). Julistettu itsenäiseksi 27. helmikuuta 1976.

Pinta-ala: Noin 266 000 km²

Pääkaupunki: El Aaiún. Muita tärkeitä kaupunkeja Dakhla, Smara ja Boujdour

Maantietoa: Suurelta osin hiekka-aavikkoa, jota voi osittain viljellä maanalaisten lähteiden turvin. Ilmasto on kuiva, kesät erittäin kuumia ja talviyöt kylmiä.

Väestö: Arabi- ja afrikkalaista alkuperää. Lukumäärä kiistanalainen, arviot 200 000 ja 500 000 välillä.

Uskonto: Islam (sunnalaisuus).

Tämän esitteen on toimittanut Suomen Länsi-Saharan ystävät -verkosto maaliskuussa 2006. Lähteinä mm. Föreningen Västsahara (www.natverkstan.net/vastsahara), Suomen Rauhanpuolustajat (www.rauhanpuolustajat.fi/lansisahara), UNHCR (www.unhcr.org), IRIN (www.irinnews.org) ja MINURSO (www.un.org/Depts/dpko/missions/minurso). Lisätietoa sivuilla www.lansisahara.fi.

Julkaisun tuottamiseen on saatu ulkoasiainministeriön tukea.

Työryhmä: Jussi Sinnemaa, Henri Onodera ja Lena Thunberg

Kuvat: Kim Naylor

Taitto: Ari Sardar